

Travestie, mag dat?

Ethiek

Naam: Saskia Heyman en Laura Buizert

Klas: H4B

Docente: mevrouw Fixe

Vak: Ethiek

Datum: 27 maart 2002

Wij gaan het in dit werkstuk houden over de Ethische vraag: "Travestie, mag dat?"

We hebben voor dit onderwerp gekozen, omdat we toch wel graag wat meer zouden willen weten over de wereld van de travestie. Je hoort namelijk vaak in een mening, een negatief standpunt. Daarom zoeken we nu naar 'onpartijdige' verhalen. Zodat wij een zo goed mogelijk beeld kunnen vormen hierover.

We gaan het werkstuk als volgt opbouwen:

- Uitleg van de begrippen die vaak worden verward met elkaar, namelijk: travestie, Transseksualiteit, transgenderisme, genderdysforie.
- Hier gaan wij verder op het onderwerp travestie.
- Het ethische probleem.
- Voor en nadelen voor de 2 groepen die tegenover elkaar staan. Namelijk de travestiet en de omgeving.
- Sociaal, juridisch, geestelijk en medisch feit.
- Overzicht van verschillende standpunten.
- Ons eigen standpunt

Mening van Saskia over de wereld van de travestie:

Ik hoor vaak negatieve dingen over travestie en eigenlijk hebben al die uitspraken mij beïnvloed. Ik vind kan het me niet voorstellen dat iemand de behoefte heeft om de kleren van de andere sekse te dragen. "Zoiets doe je toch gewoon niet".

Deze persoon heeft psychische problemen en moet geholpen worden.

Mening van Laura over dit onderwerp:

"Ik heb eigenlijk nooit echt geweten hoe ik hierover moest denken. Ik haal vaak travestie en transseksualiteit door elkaar. Wanneer ben je nu travestiet en wanneer een transseksueel. Voor mijn gevoel moet je blij zijn met het geslacht dat je hebt, als je een mannetje bent, waarom zou je je dan als vrouw verkleden. Als je zo 'geobsedeerd' bent door dit geslacht en je wil je zo gedragen, waarom dan als in een verkleedpartijtje. Onderga dan een operatie, waar ze je echt helemaal van top tot teen vrouw kunnen maken. Travestie is voor mij een beetje een 'tussenstop', je weet niet wat je wil. Maar aan de andere kant, je kan het zien als iemand die 2 persoonlijkheden heeft (en misschien nog wel meer) net als een schizofreen. Die persoon kan hier niets aan doen, maar dan is hulp de beste oplossing. Ik heb eigenlijk gewoon meerdere gevoelens over dit onderwerp. Waarschijnlijk omdat ik gewoon niet weet wat ik ervan moet vinden, denken enzo. Ik hoop dat ik na het zoeken van informatie van dit werkstuk een goed en duidelijk beeld heb gekregen."

Bronnenlijst:

- www.geocities.com/Wesley/Veranda/9047/onze_omgeving.htm, geraadpleegd op 20 maart 2002, 4 pagina's.
- www.geocities.com/Wesley/Veranda/9047/, geraadpleegd op 20 maart 2002, 2 pagina's.
- www.geocities.com/Wesley/Veranda/9047/new_page_3.html, geraadpleegd 20 maart 2002, 2 pagina's.
- www.geocities.com/Wesley/Veranda/9047/dagboek.htm, geraadpleegd op 20 maart 2002, 3 pagina's.
- www.travestie.org, geraadpleegd op 21 maart 2002, 1 pagina.

Folder van Stichting Renee, Travestie, koste waren 1,40 euro.

Folder van Stichting Renee, Transgenderisme, koste waren 1,45 euro.

Gebeld naar RIAGG, medewerkster heeft ons te woord gestaan.

Gesprek met Kees/ Kitty, Bianca-Cd, Nico/ Nicole, alle 3 travestieten, ontmoet op de chatbox.
De Chatbox van www.travestie.org , geen pagina's maar veel informatie! 24 maart 2002
Boek: Het continuüm tussen man en vrouw", referaat inleiding in de seksuologie door drs. ir.
Manon Vriendelijk
Citaat van Gianna E. Israel, 1996
Citaat naar A.Verschoor, 1990
NISSO onderzoek 1997

De verschillen tussen genderdysforie, travestie, transseksualiteit en transgenderisme.

Genderdysforie

Als we spreken over de 3T's (Travestieten, Transgenderisten en Transseksuelen, zie de omschrijvingen hieronder) hebben we het over mensen met een genderdysforie. (gender=geslacht, dysforie=onvrede).

Zij zijn ontevreden met hun biologische geslacht, omdat die niet (of niet geheel) in overeenstemming is met hun gender-identiteit (dat wat zij zich voelen).

Om recht te doen aan hun gevoelens maken gender-dysforische mensen gebruik van het fenomeen 'omkleden', zodat hun uiterlijke verschijning op die momenten gevoelsmatig beter in overeenstemming is met hun innerlijke gevoel.

Vroeger sprak men alleen van T & T, waarmee men de gender-dysforische mens indeelde in transseksuelen (degenen, die in een verkeerd lichaam zitten) en de overigen die men allen als travestieten bestempelde.

Dat doet geen recht aan een grote groep genderdysforische mensen, die zichzelf noch als travestiet, noch als transseksueel zien en toch omwille van hun gender-identiteit evenals de transseksuelen een (beperkte) lichamelijke aanpassing wensen.

De tweedeling in T&T is net als de tweedeling in 'mannen' en 'vrouwen' veel te beperkt.

Uitgaande van de factoren biologisch geslacht, gender-identiteit, gender-rol en seksuele voorkeur zijn 81 categorieën* mensen te onderscheiden.

Travestie

We noemen een man travestiet als zijn sekse mannelijk is, zijn gender-identiteit (het gevoel/beeld wat hij is, in dit geval een man) ook mannelijk, maar zijn gedrag, dus zijn genderrol soms of vaak vrouwelijk is. Van travestie is met name sprake, wanneer dit vrouwelijk gedrag zich uit in een voorkeur voor het dragen van vrouwelijke kleding.

Bij vele travestieten beperkt het zich veelal niet tot het omkleden in vrouwelijke kleding, maar proberen ze door hun hele manier van doen op die momenten de vrouwelijke rol te spelen. Voor vrouwelijke travestieten geldt het omgekeerde. De meeste travestieten hebben een heteroseksuele voorkeur.

Transgenderisme

Transgenderisten zijn mensen die structureel leven als lid van het tegengestelde geslacht, volledig dan wel parttime. Sommigen van hen behouden hun oorspronkelijke identiteit op hun werk of bij formele gelegenheden; anderen vertonen zich in hun nieuwe identiteit in heel het dagelijks leven. Transgenderisten zijn uniek omdat voor hen het handhaven van zowel mannelijke als vrouwelijke kenmerken van belang is om een gevoel van evenwicht te hebben.

Transseksualiteit

Van transseksualiteit spreken we als iemands sekse mannelijk is, maar zijn gender-identiteit vrouwelijk. Of omgekeerd: als iemands sekse vrouwelijk is, maar haar gender-identiteit

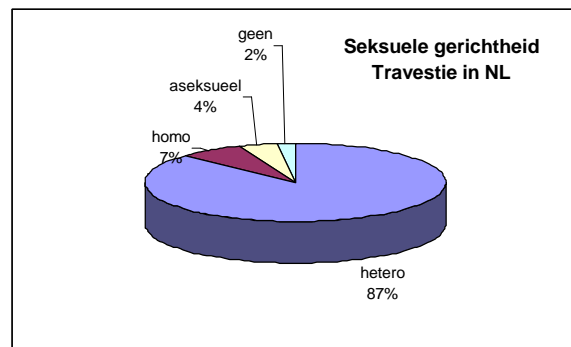
mannelijk. Met andere woorden: je lijf is mannelijk, je voelt je een vrouw of je hebt het lijf van een vrouw en voelt je man.

Travestie/ crossdressing

In het voorgaande hoofdstuk is reeds beschreven wat de term inhoud.

Over het onderwerp Travestie bestaan in Nederland veel misverstanden. Daarom een aantal feiten op een rijtje:

* tussen 1% en 5% van de Nederlandse mannen is travestiet. Hoeveel jongens zitten er hier nu op school? Dat zal ongeveer 50% zijn en daar is dus 1 - 5% travestiet van. Niemand die daar voor uit durft te komen, omdat iedereen de mening heeft: 'Dat doe je toch niet, je wordt direct aan de kant gezet door je omgeving.' Een aantal van hen zullen nog niet weten van zichzelf, over een paar jaar zullen ze wel wat gaan merken, anderen weten het al wel, maar willen er niet voor uitkomen. Een aantal anderen kunnen het later een 'plaatsje geven' en hiermee leren omgaan.

- dit zijn tussen 70.000 en 300.000 mannen in Nederland! Als je rekest hier op school:school heeft ongeveer 1500 leerlingen, zeg maar 750 mannelijk. Dus dan is tussen de 7 en 56 van de jongens travestiet. Haha... en dat weten ze zelf nog niet eens (of wel)!

* 87% van de travestieten is hetero seksueel;

Veel gestelde vragen

- * Komt travestie vaak voor?
- * Hoe ziet ze eruit?
- * Wanneer begint travestie?
- * Is een travestiet homoseksueel?
- * Hoeveel mannen hebben deze gevoelens?
- * Waarom is er de drang tot omkleden?
- * Wil een travestiet vrouw worden?

Komt travestie vaak voor?

Er is een aantal jaren geleden een onderzoek in Nederland gehouden, waaruit bleek dat tussen de 1 en 5% van de mannelijke bevolking travestiet is.

Dit betekent dus dat je beslist niet de enige vrouw bent met een partner met deze 'hobby'. Om het concreter te maken levert een rekensommetje op dat er ruwweg tussen de 50.000 en 200.000 travestieten in Nederland zijn! Hoeveel zouden dat er in de wereld zijn?

Hoe ziet ze eruit?

Niet elke man die zich in vrouwenkleding hult, ziet er direct vrouwelijk uit. Dit is sterk afhankelijk van het figuur, de houding. Dit is echter voor vele travestieten niet het belangrijkste, Alleen al het dragen van de kleding is voldoende.

Natuurlijk zijn er een behoorlijk aantal travestieten, dat er een sport van maakt om niet als man herkend te worden, wanneer je haar tegenkomt. De lichaamsbouw speelt hierbij echter een belangrijke rol.

Hoe lang doet hij dit al?

De meeste CD's hebben deze gevoelens al vanaf hun pubertijd of van daarvoor. Er lijkt een overeenkomst te zijn met de herkenning van de gevoelens van de transseksuele mens. Daar kent men globaal de primaire transseksueel (vanaf kinds af aan), de secundaire transseksueel (vanaf de puberteit) en de latere transseksueel (meestal vanaf omstreeks het 40'jaar).

Veelal heeft men meerdere garderobes in de loop van de tijd zijn weggegooid, om te proberen met deze dwangmatige behoefte te stoppen. Dit is echter niet gelukt, anders had jij er nu niets van geweten.

Elke CD beleeft zijn/haar hobby op zijn/haar eigen manier. De frequentiebehoefte is heel verschillend en varieert van een enkele keer per jaar tot dagelijks.

Valt een travestiet op mannen?

Nee, het grootste gedeelte van de crossdressers is een doorsnee man/vader en dat blijft hij ook. Verreweg de meeste vallen ook als hun vrouwelijke evenbeeld gewoon op vrouwen, ook al gedragen ze zich anders.

Meer dan 85% van de travestieten is heteroseksueel.

Dat betekent dus dat het beeld dat veelal wordt getoond van de travestiet, zoals op televisie bij de 'miss travestie verkiezingen' voor verreweg het grootste aantal travestieten een onjuist beeld is.

Hoeveel mannen hebben deze gevoelens?

Uit diverse onderzoeken is wel vast komen te staan dat het aantal mannen met travestiegevoelens tussen de 1 en 5% van de mannen ligt. Met andere woorden: je zou beslist niet de enige zijn met dit probleem. In jouw straat of die naast je woont gemiddeld een travestiet!

Waarom is er de drang tot omkleden?

Over de oorzaak van travestie is weinig bekend. In het verleden werd nog wel eens gedacht dat dit veroorzaakt zou worden door bepaald gedrag in de opvoeding, maar inmiddels wordt dit standpunt verlaten.

Er is sprake van een theorie, waarin wordt gesteld, dat genderdysforie wordt veroorzaakt door een storing in tijdstip en/of mate van toediening van hormonen tijdens de groei van de vrucht. Travestie wordt (net als Transseksualiteit en Transgenderisme) beschouwd als een vorm van genderdysforie, (zij het in lichte vorm) tenminste als die gestoeld is op de gender-identiteit. Daarnaast kan men zich in travestie manifesteren om andere redenen, zoals om het showelement en vormen van theater, maar ook om puur seksuele redenen, zoals fetisjisme, waarbij het gebruik van slechts één of enkele kledingstukken al afdoende is. Omdat ook de Transseksueel en de Transgenderist hun seksualiteit kunnen beleven als ze omgekleed zijn en zich soms om problemen te voorkomen om praktische redenen beperken tot vaak niet direct zichtbare kledingstukken is het vaak niet direct te beoordelen wat nu de oorzaak is. Daarmee is ook het begrijpen waarom de travestiet zich wil voordoen als vrouw eigenlijk onmogelijk. Niet bij alle, maar wel bij vele CD's zijn de eerste 'gevoelens' reeds rond de puberteit ontstaan. Veelal zijn deze gevoelens in de loop der tijd verder ontwikkeld.

Wil hij vrouw worden?

De travestiet wil geen vrouw worden, maar zich met enige regelmaat omkleden.

Wel is het zo, dat als men zich omkleedt, men zegt dat er sprake is van travestie, terwijl dat (nog) niet vast staat. Immers, ook de Transgenderist en de Transseksueel maken gebruik van het fenomeen 'omkleden'.

In een iets later stadium wordt beter duidelijk of er inderdaad sprake is van travestie. Hierdoor ontstaat het beeld, dat er sprake kan zijn van een glijdende schaal van travestie via transgenderisme naar transseksualiteit. Dat is echter niet zo. Wel kan het zijn, dat pas duidelijk wordt dat er geen sprake is van travestie maar van een andere T, nadat men uit de kast is gekomen en zichzelf de ruimte heeft gegeven de eigen gender-identiteit in alle eerlijkheid en openheid naar zichzelf vast te stellen.

Het ethische probleem

Het ethisch probleem hier is: "Travestie, mag dat?"

De volgende normen en waarden komen hierbij met elkaar in conflict:

- Zelfrespect;
- Tolerantie van de samenleving;
- Emotie;

- Persoonlijke problemen.

Zelfrespect hebben wij hier genoemd omdat men het vaak heel moeilijk vindt, vooral in het begin, om zelf in te zien dat ze travestiet zijn. Het zelfrespect is een heel belangrijk feit natuurlijk, als je geen respect hebt voor je zelf dan kan je erg ongelukkig zijn, en dat wil niemand.

Tolerantie van de samenleving, daar is een gebrek aan. Veel mensen weten niet wat het travestiet zijn inhoud, en halen de begrippen door elkaar. Hierdoor wordt een verkeerd beeld gevormd, waar de wereld van de travestie onder moet lijden.

De travestie heeft een hele boel verschillende emoties, die vaak onderdrukt worden. Hier hebben wij een citaat van Nicole/ Nico: “Na een hele hoop van ‘schuldgevoelens’, vertelde ik het, ik schaamde me diep, was kapot, dacht dat ik haar meteen kwijt zou zijn. Er waren behoorlijk wat tranen gegaan. Omdat het in me zit Laura, onderdrukken gaat niet! Ik was doodongelukkig!”. Hier wordt verteld over hoe hij het aan zijn vrouw bekend wilde maken. Nico is een man van 51, en is nu met zijn 2de huwelijk bezig. Zijn huidige vrouw respecteert hem zoals hij is. Zijn vorige huwelijk is stukgelopen door deze leefstijl.

Een travestie loopt vaak, niet altijd, met veel persoonlijke problemen rond. De vraag, is dit normaal? Waarom? Soms worden ze ook niet geaccepteerd in hun eigen omgeving, dit brengt een hoop verdriet met zich mee. Ze proberen het in het begin te onderdrukken, maar dat gaat niet. Het zit in je of niet! Net als wat Nico zegt.

Verder denken wij dat het volgende ook nog wel eens een 'groot' probleem kan zijn: 'Vrouw -man travestie: die hebben geen enkel probleem, elke vrouw draagt tegenwoordig een broek. Je kan dan dus gerust in een mannenoutfit rondlopen, je haar zo knippen etc. je wordt dan wel geaccepteerd. Wat is er nu zo anders aan wanneer het andersom is? Feitelijk niets. Maar onze maatschappij reageert daar dus heel anders op. Hoe komt dat nou?'

De belanghebbende bij travestie

Echt van belanghebbende is geen sprake, omdat de travestiet niemand met zijn levensstijl voordeel of nadeel mee aanbrengt. Het is iets persoonlijks! De travestiet zelf is natuurlijk wel een belanghebbende, de familie en omgeving misschien ook wel op bepaald opzicht. De travestiet zal zich stukken gelukkiger voelen als hij zich ook kan uiten op de manier zoals hij die behoefte daartoe heeft. Zijn familie en omgeving, willen ook niets liever dan hun naasten gelukkig zien. Natuurlijk kan niet iedereen deze gewoonte accepteren.

Bepaalde instellingen zullen zeker hun voordeel hebben van de wereld van de travestie. Bijvoorbeeld de stichting Renee, die helpt deze mensen om andere contacten te ontmoeten en hun identiteit bloot te geven. Stichting Renee geeft pasjes uit, waarop de identiteit van de travestiet staat, zowel mannelijk als de vrouwelijke kant.

Je kan niet spreken van nadeel. Niemand heeft hier nadeel van. Citaat van Travestiet Joca:” Je kan niet van onverantwoord praten, wij zijn onszelf en we doen niemand kwaad”, daar zijn wij het helemaal mee eens. Je kan niemand iets verkeerd doen als je jezelf bent. Wij denken dat de maatschappij hier iets fout doet, een groot deel ervan dan. De samenleving brengt verdriet naar de Tv, doordat ze het maar niet willen accepteren en respecteren.

Feiten

Bij dit onderwerp spelen een aantal feiten een rol:

- Juridisch; veel mensen zitten met de vraag: “is travestie strafbaar?” Nee, travestie is niet (meer) strafbaar. Vaak is er sprake van schaamte wanneer de travestiet onderweg omgekleed wordt 'betrap't', maar het is niet strafbaar en zal er verder geen actie worden ondernomen. Wel is het strafbaar wanneer een onjuiste identiteit op wordt gegeven. Overigens kan Stichting Rene(e) pasjes op creditcardformaat verstrekken, met foto als man en als vrouw om de travestiet behulpzaam te zijn, indien hij ten onrechte in de problemen lijkt te komen door onwetendheid van de gezagsdrager.
- Sociaal; er wordt een stempel gedrukt op alle travestieten samen. Terwijl iedereen van elkaar verschilt, zo ook zij. Zij zijn gewone mensen, net zoals wij dat zijn. Men ziet glitter en glamour, oftewel de draqueen, dat zijn travestieten met een extreem uiterlijk en ook een extra vagant gedrag. Er zijn echter ook ‘rustigere’ travestieten, veel van hen zijn gewone huisvaders. Maar omdat deze niet zo extra vagant er bij lopen, blijven deze op de achtergrond en komen de draqueens steeds meer naar voren, zo wordt de indruk geschept dat ze allemaal zo zijn. Terwijl het tegendeel waar is. Wij vinden het erg belangrijk dat het verschil tussen deze 2 soorten van travestie bekend worden.
- Persoonlijk; het is een persoonlijk iets, iedereen zijn eigen levensstijl. Deze mensen hebben de drang, de behoefte om zo te leven. Je moet iedereen respecteren zoals deze is. Behalve als een bepaalde groep mensen andere fout doen. Maar daar kan je absoluut niet van spreken hier! Het zijn juist hartstikke gezellige leuke mensen, die erg blij kunnen worden, van normale gesprekken, zonder vooroordelen. Dit is hun behoefte om te leven, ze kunnen het dan ook niet veranderen. En waarom zouden ze dat doen, het zit in ze!

Verschillende standpunten

Voor ons werkstuk hebben wij gezocht naar verschillende meningen. We zijn zo terechtgekomen bij de volgende personen:

- Mevrouw Ineke Voogt, Pastoraal werkster in Houten
- Nico of Nicole, travestiet uit Houten
- Medewerkster RIAGG
- Joca, Crossdresser

De mening van Ineke Voogt, citaat: “Ik heb er geen problemen mee, met het travestiet zijn. Ik heb veel gesprekken gevoerd met deze mensen, als in het gesprek naar voren komt dat de persoon echt vanaf de geboorte al het gevoel heeft van het man en vrouw zijn, dan vind ik het helemaal geen probleem. Maar als ik zie dat het psychische problemen zijn, dan raad ik die mensen wel hulp aan. Men kan dan niet helder denken en doet misschien dingen die hij of zij anders niet zou doen, hulp lijkt mij de beste oplossing.”

De mening van Nicole, citaat: “... ik wil mezelf veranderen maar ik kan het niet. Het zit in me. Je bent er mee geboren, en het zal nooit meer weggaan.” “Ik ben een mens, jij bent een mens. Ik ben geen zielig persoon, laat dat in je werkstuk duidelijk naar voren komen!”

De mening van RIAGG medewerkster: “Doordat er doorgaans een zekere drang tot het omkleden aanwezig is, kan het wel tot een zekere spanning leiden. Wanneer er nauwelijks gelegenheid is tot omkleden, of dat de partner hiertoe de ruimte niet geeft, kan dit zeer vervelende gevolgen hebben.

Vaak kan een bezoek aan de huisarts hier een oplossing betekenen: het verhaal kan worden gedaan. We merken echter dat lang niet alle huisartsen op de hoogte zijn van het fenomeen en vaak de verschillende belevingswerelden van travestie, transgender en transseksualiteit door elkaar haalt. Over transseksualiteit is men vaak beter op de hoogte doordat daar wel over wordt geschreven in medische bladen. Dit heeft ook veel grotere raakvlakken met de medische kant, dan travestie.

Wanneer geen gelegenheid tot omkleden wordt verkregen kan de spanning behoorlijk oplopen, waardoor op gegeven moment aan niets anders meer gedacht kan worden. Dit moet beslist voorkomen worden. Mocht dit toch gebeuren, dan is een bezoek aan de huisarts doorgaans de beste oplossing.

Voor de duidelijkheid: strikt genomen is er geen medische behandeling voor travestie/crossdressing. Het is immers geen ziekte en kan derhalve niet genezen worden.”

De mening van Joca, TV: “Het is een gevoel, de kleding maakt het plaatje compleet!”

Ons nieuwe standpunt

Laura: “ na het maken van dit werkstuk, en het zoeken van alle verschillende informatie, en de gevoerde gesprekken. Ben ik echt een heel stuk wijzer geworden over dit onderwerp. Ik vond het ook helemaal niet vervelend om dit te maken, het was erg interessant, en ik heb hele leuke mensen leren kennen. Mijn mening is wel enigszins veranderd, in het begin wist ik niet zo goed wat ik van deze mensen moest denken. Of het wel normaal was. Waarom ze dat nou doen. Maar mijn grootste vraag was: ‘zullen ze allemaal zo extra vagant zijn, zo overdreven gekleed?’ Op die vraag heb ik nu wel antwoord gekregen. Het is niet zo dat ze allemaal zo zijn. Merendeel niet juist! Groot gedeelte is gewoon een huisvader, en ‘verkleed’ zich als hij thuis is. De mensen die er zo ordinair (dat is mijn mening hoor!) uitzien, dat zijn de zogeheten draqueens.

Ik heb absoluut meer respect gekregen voor de travestie, dat komt denk ik doordat ze ook allemaal zoveel moeite voor mij namen, om te zorgen dat mijn werkstuk echt zou kloppen. Ze hebben me verhalen verteld en mailtjes gestuurd. Hierin vind je natuurlijk de beste informatie.

Maar op de vraag:”Travestie, mag dat” heb ik een heel simpel antwoord. Natuurlijk mag dat! Ze zijn zichzelf en doen niemand er iets kwaad mee. Ieder zijn behoeften, de een is vegetariër, de ander is homofiel, de ander weer hetero... nou en zo heb je ook travestieten, niets raars aan.

Na dit werkstuk (of eigenlijk de gesprekken) vind ik (Laura) het wel belangrijk dat er wat gedaan moet worden om de acceptatie te stimuleren."

Nico of ook wel Nicole, heeft mij zondag een e-mail gestuurd met haar persoonlijke verhaal erin. Ik heb haar gevraagd of ze er bezwaar mee zou hebben, als ik het voor mijn werkstuk zou gebruiken. In tegendeel, ze vond het juist hartstikke leuk dat ik mijn werkstuk hierover hield. Dus ze vond het allemaal prima! Ik heb de e-mail toegevoegd op blz. 13. Ik hoop dat u dit net zo raakt als dat het mij deed.

Inhoudsopgave

<u>Hoofdstuk</u>	<u>Pagina</u>
Inhoudsopgave	1
Inleiding	2
Bronnenlijst	2
verschillen genderdysforie, travestie, transseksualiteit & transgenderisme	4
travestie/ crossdressing	5
het ethische probleem	7
de belanghebbende bij travestie	8
feiten	9
verschillende standpunten	10
nieuwe standpunt Laura	11
nieuwe standpunt Saskia	12
persoonlijk verhaal van Nico/ Nicole, geschreven aan Laura	13